

De Steenkapper

Familiekrant 64

j.wijdemans@hetnet.nl

Januari 2018

Karel Bodden

We hebben in Tilburg de Karel Boddenweg, bij iedereen wel bekend omdat daaraan het Crematorium ligt. Deze Karel Bodden is de zoon van Theodorus Bodden. Een van de broers van Theodorus is Johann Daniel. Johann Daniel is gehuwd met Adriana Johanna van Dooren.

Karel Bodden

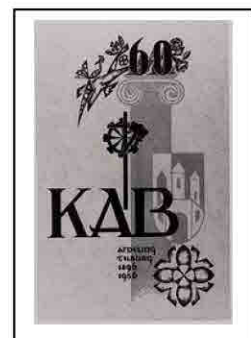
Adriana Johanna van Dooren is de dochter van Johannes Cornelis Dooren en Nicolasina Lucia Manni. En deze laatste is weer de zus van Anna Elisabeth Manni, onze overgrootmoeder.

Karel Bodden heet officieel **Carolus Theodorus Ambrosius** hij is in Tilburg op 7-december 1891 geboren. In de wandelgangen vaak ook "Kareltje Bodden" genoemd, omdat hij niet al te groot van stuk was. Overigens, het was in zekere zin een koosnaam voor hem. Waarom werd naar hem een straatnaam vernoemd?

Bijna veertig jaar lang was hij secretaris van de Katholieke Arbeiders Beweging (KAB), afdeling Tilburg (voordien Werkliedenvereniging en later NKV). Ook in diverse onderafdelingen van de KAB was hij actief. Hij was onder meer voorzitter van Herwonnen Levenskracht en oprichter van het Goede-Weekoffer. In 1926 zette hij zich in bij de watersnood, waarvoor

hij een koninklijke onderscheiding kreeg. In januari 1926 veroorzaken hoge waterstanden van de Maas en haar zijrivieren overstromingen in het rivierengebied in Midden-Nederland. De uiterst overvloedige regen sinds 19 december 1925 in combinatie met het smeltwater van alle sneeuw die er was gevallen sedert eind november 1925 zorgden voor uitzonderlijk hoge waterstanden van de Maas, Rijn en Waal met haar zijrivieren. In de ochtend van 1 januari 1926 brak de Maasdijk bij Overasselt en Nederasselt waardoor het Land van Maas en Waal overstroomde. In de dagen daarna overstroomden grote delen van het rivierengebied van Waal, Maas en IJssel. De dorpen Nederasselt, Overasselt, Balgoy, Hernen, Leur en Bergharen en nog diverse andere komen onder water te staan.

Karel Bodden was hij lid van het Comité Oostenrijkse kinderen. Na de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) kwamen Oostenrijkse kinderen voor een vakantie bij Nederlandse pleegouders. Nederlandse hulporganisaties regelden de vakanties. De Oostenrijkse kinderen waren ondervoed en sterk verzwakt. De situatie in Oostenrijk was ellendig. Het land was één van de verliezers van de oorlog en had veel grondgebied verloren aan buurlanden. Voor zijn werk in dit comité werd hij door de Oostenrijkse regering onderscheiden. Van 1931 tot 1936 was hij ook actief in het Crisiscomité. Karel Bodden was medeoprichter van het H. Hartcomité, het Katholiek Militair Tehuis, de Stichting Kapel O.L. Vrouw ter Nood (waarvan hij regent was),

Grafzerk van Betsy en Karel Bodden. Kerkhof Bredaseweg

van de toneelvereniging de Propyleeën en van de Vrienden van Het Brabants Orkest. Ook was hij 37 jaar lang de leider van het Tilburg Knapenkoor en vijftig jaar lang lid van het kerkkoor van de Gasthuisring. Vanaf 1956 was hij secretaris van de Bejaardenbond Tilburg. Hij ontving de pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice. Karel Bodden, die ongehuwd bleef, overleed te Tilburg op 3 oktober 1974. Overigens was Karel Bodden ook een broer van Frater Antonius, een frater-onderwijzer van de lagere "Pius X - school" in de Theresiastraat in Tilburg. Hij is in 1910 naar het juvenaat van de fraters in Goirle gegaan. Henricus Johannes Daniël Maria Bodden is in 1918 geslaagd voor zijn onderwijzersexamen. Frater Antonius is overleden in Tilburg op 15 juli 1980 en begraven in Vught op het fraterskerkhof bij Huize Steenwijk.

Hier volgt de Stamboomreeks

Johan Daniël Bodden * Zevenaar 9-10-1819 † Tilburg 21-7-1896

X Breda 13-08-1857

Petronella Johanna van Hoek * Breda 3-11-1830

1 Wouter Frederik Joseph * Breda 11-8-1856

2 Delphina Johanna Sophia * Breda 25-7-1858

3 Theodorus Franciscus Johannes (zie 3A)

4 Henriette Johanna Maria * Breda 10-6-1862

5 Johan Daniël Franciscus (zie 5B)

6 Johanna Sophia * Breda 29-12-1868

7 Martinus Johannes Fred * Tilburg 12-10-1871

8 Louisa Petronella Delphina (Wilhelmina?) * Tilburg 3-3-1873

3A

Theodorus Franciscus Joannes Bodden * Breda 20-9-1860

X Tilburg 17-10-1888

Joanna Maria Verbrugge * Besoijen 9-9-1861

d.v. Carolus Johannes en Johanna Elisabeth van den Assem

1 Johanna Maria Elisabeth Hedwig * Tilburg 17-10-1890

2 Carolus Theodorus Ambrosia * Tilburg 7-12-1891

3 Johan Josephus Maria * Tilburg 30-4-1893

4 Ludovicus Stephanus Lucia * Tilburg 13-12-1895

5 Henricus Johannes Daniël Maria * Tilburg 23-11-1897

6 Elisabeth Catharina Maria * Tilburg 4-6-1900

7 Carolina Josephina Johanna Louisa * Tilburg 16-7-1901

8 Antonius Josephus Aloysius Petrus * Tilburg 19-3-1904

5B

Johan Daniël Franciscus Bodden * Breda 1-3-1865 (Machinebankwerker)
X Tilburg 15-5-1891

Adriana Johanna van Doren * Tilburg 3-10-1862

d.v. Johannes Cornelis en Nicolasina Lucia Manni

Johannes Cornelius Woutherus Martinus * Tilburg 29-4-1892 † Tb 18-6-1895

Cornelis Johannes Nicolaas Adrianus * Tilburg 18-12-1894 (Grofsmid)

Petronella Delphina Clasina * Tilburg 5-12-1897

Clasina Cornelia Maria Adriana * Tilburg 11-11-1900 † Tb 27-4-1902

Nicolasina Helena Adriana Odulphina * Tilburg 28-6-1903

JosephAntzn.

De Steenkapper

Familiekrant 65

i.wijdemans@hetnet.nl

Februari 2018

Getuigen bij de geboorte

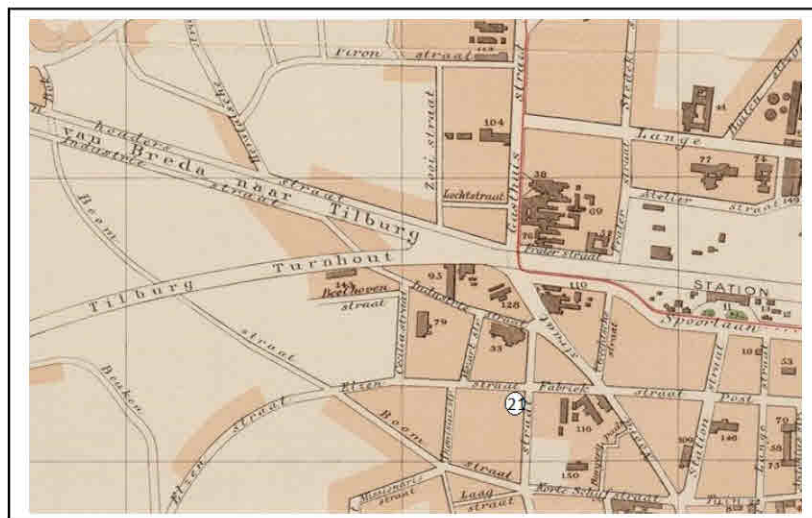
Zoals de meesten wel weten, zijn opa en oma Wijdemans op 1 juli 1903 getrouwd. Getuigen daarbij waren: Adrianus Simons, stiefvader van de bruid (dat was de derde echtgenoot van Anna Manni, de moeder van oma), Wilhelmus Cobben, neef van de bruid, zoon van Johanna Manni en Johannes Cobben), Henricus van Gerwen, halfbroer van de bruid (zoon uit het eerste huwelijk van Antonie van Gerwen, de vader van oma) en Franciscus van Morkhoven, halfbroer van de bruid (Dit laatste klopt niet, want Franciscus van Morkhoven is de schoonzoon van Anna Manni, derhalve is hij de half schoonbroer van oma).

Op zich is het niet zo merkwaardig dat opa geen getuigen heeft gehad. Hij had maar één echte zus nl Gordina, en twee half zussen Maria Godefrida en Elisabeth. Daar in die tijd dames geen getuigen mochten zijn en zij nog niet getrouwd waren, zijn er geen mannelijke getuigen voorradig.

Het is interessant om na te gaan wie de getuigen waren bij een huwelijk en bij een geboorte aangifte. Daarom ben ik na gegaan wie de getuigen waren bij de geboorte aangiften van onze ooms en tantes.

Tot 1934 waren er voor een *geboorte-aangifte* twee *getuigen* nodig. Er is ook een tijd geweest dat het kind getoond moest worden, ook als het was overleden.

Er stond bij deze geboorte-aangiften ook bij waar de geboorte had plaats gehad. In ons geval staat tot en met de vijfde geboorte in 1909: wijk de Reit. Blijkbaar hoorde toen de Lange Schijfstraat tot de sectie G. de Reit. De Lange en de Korte Schijfstraat zijn genoemd naar het

gebied waarin deze buurt lag nl "het Schijf". Daarom is het opmerkelijk dat de straat bij de Reit behoorde. In 1911 staat: Wijk Kerk, dan hoorde de straat bij sectie M. de Kerk. In 1913 en 1914 stond er het juiste adres bij: Lange Schijfstraat 21. Na 1914 zijn er geen gegevens meer, want vanaf die tijd zijn de geboorte aangiften nog niet openbaar.

Terug naar de eerste geboorte op 1 augustus 1904 van ome Janus. Daarbij was als getuige de 30 jarige Alphonsus van Ierland, van beroep slager en gehuwd met Clasina Deliën. Zij woonden in de Leostraat 16 (de latere Leo XIII straat) en moeten een goede kennis geweest zijn, want hij was nog drie maal getuige. De andere getuige was de 28 jarige Leonardus Geerts, gehuwd met Joanna Witbroek. Hij was herbergier van Societeit Orpheus,

Wilhelminapark 54. Leonardus ging in 1906 failliet en vertrok in 1908 naar Amerika naar Minnesota. Het pand werd gekocht door Franciscus Moens.

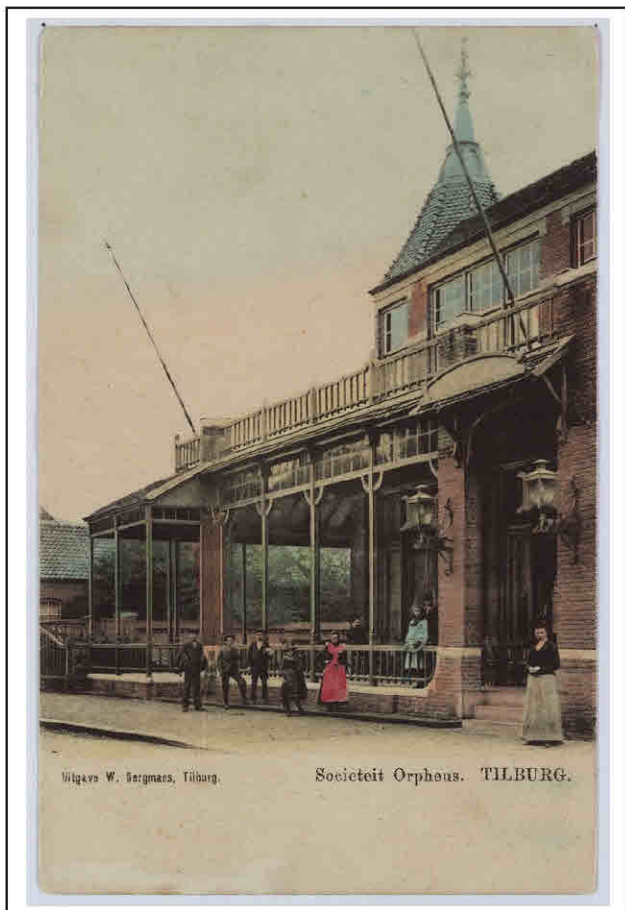
1^e huis voor de winkel, is Lange Schijfstraat 21

De tweede geboorte op 21 oktober 1905 was tante Leen. Hier was bij de aangifte wederom Alphonsus van Ierland getuige. Met hem was Wilhelmus van der List getuige, 44 jaar en spoorwegaarbeider, gehuwd met Anna Roks. Zij waren de burens en woonden Lange Schijfstraat 23.

Op 23 februari 1906 werd ome Frans geboren. Bij hem was wederom slager Alphonsus van Ierland getuige en met hem ook weer de buurman Wilhelmus van der List. Hij vertrok met zijn gezin

in 1910 naar Roosendaal

Op 7 juli 1908 werd tante Frieda geboren. Daar was Alphonsus van Ierland weer getuige en met hem de 55 jarige metselaar Adrianus Simons, de derde echtgenoot van Anna Manni. Ook Adrianus en Anna wonen in de Lange Schijfstaat en wel op nr. 65.

Onze pa Antoon, werd geboren op 9 december 1909. Bij zijn aangifte was de 51 jarig Peter van Domburg, van beroep timmerman en gehuwd met Johanna Lemmens. Zij woonden ook in de wijk Reit, echter zonder adres. De andere getuige was Franciscus van Eerdewijk, 38 jaar en herbergier. Hij was gehuwd met Petronella Boom. Zij woonden in 1911 in de wijk Kerk, Markt 24.

Ome Leo werd op 6 juli 1911 geboren en bij zijn aangifte was de 48 jarige lakenverver Martinus Timmermans, gehuwd met Hendrica Korremans, zij waren nu de burens van nr. 23. De andere getuige was Petrus Hanft, 61 jaar en rijwielmaker. Hij was gehuwd met Anna Sweens en zij woonden Lange Schijfstraat 19, dus de andere buurlui. Zij vertrokken in 1912 naar de Veldhovenstraat

Op 17 maart 1913 werd ome Tino geboren. Bij zijn aangifte waren ook weer Martinus

Timmermans en de eerder genoemde Franciscus van Eerdewijk.

Ome Sjaak werd geboren op 19 december 1914 en nu was wederom Martinus Timmermans de getuige. Hij was nu wever van beroep. De andere getuige was Josephus van Diessen 51 jaar en koopman van beroep. Hij was gehuwd met Anna Lombarts. Zij waren nu de burens van nr. 19 en verhuisden in 1917 naar Lange Nieuwstraat 14.

Zoals eerder gezegd, de geboorten van tante Annie, ome Jan en ome Ben zijn helaas nog niet opvraagbaar.

JosephAntzn.

Foto's: Regionaal Archief Tilburg

De Steenkapper

Familiekrant 66 A

j.wijdemans@hetnet.nl

maart 2018

Drika van Gisbergen (104) overleden: de laatste 100- plusser uit het gezin uit Hooge Mierde

BLADEL - Met het overlijden van Drika van Gestel - Van Gisbergen (104) wordt afscheid genomen van de laatste eeuweling uit het gezin van Gisbergen uit Hooge Mierde. De familie nam eerder al afscheid van haar broer Joan (102) en zus Trui (100).

Beste Steenkappervolgers,

Terwijl ik bezig was met het opmaken van Steenkapper 66, is Drika van Gestel- van Gisbergen overleden. Hans van Lujck was zo vriendelijk dit bericht uit het Brabants Dagblad door te mailen. Het leek mij goed, iedereen hier in te delen.

JosephAnt.zn

De Steenkapper

Familiekrant 66

j.wijdemans@hetnet.nl

maart 2018

Drika van Gestel-van Gisbergen 104 jaar

In Steenkapper nr. 52 heb ik geschreven over de twee tantes en een oom van tante Martha. Dat waren Drika, Trui en Jaon van Gisbergen. Deze drie mensen hadden in Hooge Mierde ieder een bank in het dorp gekregen. Jaon kreeg aanvankelijk in het centrum van Hooge Mierde een bankje, omdat men dacht dat hij wel een van de zeldzame eeuweling zou zijn.

Toen Drika en Trui honderd waren geworden kregen zij hun bankjes rond de Corneliuskapel. Zij vonden dat uiteraard erg fijn, maar het bankje van Jaon, stond midden in het dorp. Hun liefst wens was, dat ook dat bankje bij de kapel zou komen staan. Met medewerking vanuit de gemeente Reusel- de Mierden, die de bankjes had geschonken, werden ze bij elkaar gezet.

In de Hilverbode van 31 januari 2018 staat Drika met een brede glimlach, want zij was op 26 januari 104 jaar geworden. Ook is intussen haar zus Trui ook overleden. Drika heeft nog regelmatig contact met haar oud-klasgenote Mevrouw van Gompel- de Crom uit Reusel, die al iets eerder 104 jaar is geworden.

Drika vertelt in de Hilverbode dat haar ouders Franske en Coba van Gisbergen een boerderijtje hadden aan de Twisselt in Hooge Mierde, nu de Baan geheten. Als derde kind in een gezin waar nog vier kinderen naar haar kwamen, kwam het goed uit dat ze op de boerderij mee aan kon pakken. Van aardappels rapen, melken van de geit en schoffelen op de akkers tussen de gewassen. Pas later ging ze nog enkel jaren dienen bij boeren in het dorp.

Drika trouwde met Jan van gestel en gingen wonen aan het Dorenboompje in Hooge Mierde. Ze hadden samen een grote toekomst in gedachten, maar het uitbreken van de oorlog maakte het niet gemakkelijk. Hun enige zeug ging vlak na het uitbreken dood, dat was een ramp

voor de jonge boer en boerin. Maar ze lieten het er niet bij zitten.

Samen met Jan was ze 53 jaar gelukkig getrouwd. Toen hun zoon Jaac op de boerderij kwam

trokken ze naar het dorp.

Een echt geheim om oud te worden heeft Drika niet. Haar ogen staan nog helder en bijna dagelijks maakt ze nog een woordzoekerpuzzel.

Drika brengt haar dagen door in de Florian in Bladel. Wonen, zorg en welzijn komen samen in Floriaan. Het is gelegen tegenover verzorgingshuis Kempenland, aan de rand van Bladel. Met aan de ene zijde een bosrijk gebied en aan de andere zijde het kloppende hart van Bladel met zijn winkels en gezellige terrasjes. Hopelijk mag Drika Van Gestel-van Gisbergen nog menig jaartje gelukkig zijn in Bladel.

(Johann) Hendrik van Gerwen

In Steenkapper 57 heb ik geschreven over Johann Hendrik van Gerwen, de “nagtroeper” van Hilvarenbeek. Ik ben wat meer te weten gekomen over de nagtroepers of klapwakers van Hilvarenbeek via de Heemkunde kring van Hilvarenbeek.

Wat waren de taken van de ook wel zo genoemde Klepperman? Hij klept met een zgn klap het aantal uren die de kerkklok had geslaan en riep daarbij luidkeels het aantal uren. Bij onraad, zoals brand of het betrappen van inbrekers, sloeg hij alarm door met een ander ritme te kleppen totdat de burgers te hulp schoten. Hij moest om negen uur een kwartier lang met een bel luiden zodat iedereen de herbergen kon verlaten. Bovendien moest hij bij brand de brandklok luiden. Elk jaar kreeg de klapwaker nieuwe schoenen en een dikke jas, ook wel schansloper genoemd.

De eerste Beekse clapwaeker of nagtroeper, die in het archief voorkomt is in 1668 aangesteld, was Jan Braes. De eerste volgende die genoemd wordt is Huybert van Diessen, hij werd op 11 december 1689 aangesteld en kreeg zijn ontslag op 12 juni 1691. Mogelijk was dit ontslag gebeurd door een of ander voorval. Daardoor heeft hij zijn opvolger Goyaert Schoofs, samen met zijn zwager Cornelis van den Bergh in gevecht danig te verwond. Maar het zou nog dramatischer aflopen met Goyaert Schoofs. Op 7 oktober 1691 liep hij rond elf uur met zijn zontje door de Papenstraat, toen hij van uit de bosjes werd beschoten. Gelukkig werden beiden niet getroffen. Hij zette zijn werk voort tot dat hij in de Gelderstraat nogmaals werd, beschoten dat hem in de rug trof. Met behulp van buurman Hendrik van Hoof werd hij in huis gedragen. Er werden twee doktoren en een chirurgijn bij geroepen, doch de volgende nacht overleed hij. De drie constateerden dat zij niet minder dan dertig verwondingen hadden gevonden waarin gekapt lood en gegoten hagel zat.

Wie de opvolger van Goyaert Schoofs was kwam ik niet te weten. Johann Hendrik van Gerwen moet rond zijn eerste huwelijk in 1728 al nagtroeper en klaploper geweest zijn. Dit ambt heeft hij uitgeoefend tot aan zijn dood op 2 oktober 1753, want daar wordt hij nagtroeper genoemd.

De laatste Beekse klepperman was Adriaan Heeffter die in 1900 Petrus Smulders was opgevolgd. Deze laatste was de vader van de legendarische Willem Smulders beter bekend als de “Rooie Fik”. Deze markante zwerver leefde van 1894 tot zijn dood in 1977. Doch zwerver is niet helemaal het juiste woord. Hij had wel onderdak, maar het liefst was hij buiten. Zo zwierf hij rond in Tilburg, Goirle en andere Kempisch dorpen. Hij werd in Hilvarenbeek begraven. Vele kennen hem nog als de man die busboekjes verkocht van de BBA, sommige waren al lang verlopen, maar dat derde Willem niet. Ook kwam hij Nieuwjaarwensen om zo een centje bij te verdienen.

Willem Smulders dankte zijn bijnaam aan zijn opvallende rode snor en haar. Hij liep altijd in een veel te grote jas, afgetrapte schoenen en een petje op z'n kop. De Bekenaar Jan Naaijken heeft ooit een lied geschreven “Ballade van Rooie Fik” Ik zelf

Een zgn Klap. (foto Heemerf de Schutsboom)

heb nog de tekst en muziek thuis en het refrein luidt: “Niet beter, niet slechter dan gij of dan ik, zo was onze Willem, zo was Rooie Fik”. In Hilvarenbeek is er Rooie Fik Bier en is er een kaasje naar de zwerver genoemd.

JosephAntzn.

Weet je het nog Reünie 2012

Zoals je allen weten wordt de reünie dit jaar weer op de zelfde plaats gehouden. Op 26 mei a.s. wordt de reünie weer gehouden in Heemerf "De Schutsboom" Goirle. Nieuwe Rielseweg 41, 5051 PD Goirle. 013 5348972.

37 volwassen en 9 kinderen familieleden hebben zich al ingeschreven voor deze familiedag.

Heb jij jezelf nog niet ingeschreven voor deze reünie ? Doe dit dan nog gauw snel. Inschrijven doe je op de volgende manier, stort € 15,00 per persoon op het volgend rekeningnummer ; NL 07 INGB 0001 7585 04 tnv. Hans van Luijck. Bij de mededelingen vul je in Reünie 2018 en de namen van de personen die op de dag aanwezig zullen zijn. Kinderen t/m 12 jaar zijn gratis.

De Steenkapper

Familiekrant 67

j.wijdemans@hetnet.nl

april 2018

De Zouaaf Franciscus Becx

In het boekje “Voor Paus en Koning” uitgegeven door de Stichting Nederlands Zouavenmuseum in Oudenbosch, staan een tiental Tilburgse zouaven. Een er van viel mij op nl. Franciscus Engelbertus Becx, zoon van Odulphus Becx en Antonia Manni(e). Antonia is de dochter van Adriaan Manni(e) en Catharina den Ouden. Adriaan is de neef van de grootvader van Anna Elisabeth Manni, de moeder van onze oma Wijdemans van Gerwen. Het is wellicht verre familie maar interessant genoeg om eens nader op in te gaan. Voor we naar het verhaal Franciscus Engelbertus Becx gaan, eerst iets over de zouaven.

Al eeuwen lang was Italië in kleine staatjes verdeeld. Victor Emmanuel streefde er naar een verenigd koninkrijk te stichten en zag zijn kans schoon omstreeks 1860. Alleen de Kerkelijke Staat, die tussen Noord- en Zuid-Italië lag, zette hem daarbij de voet dwars. Om zijn doel te verwezenlijken spande de nogal inconsequente Victor Emmanuel samen met de vurige republikein en de zeer anti-klerikale Garibaldi, die op zijn beurt hierdoor meende de kans schoon te zien zijn idealen te verwezenlijken.

Franciscus Engelbertus Becx

Paus Pius IX, een goedmoedige maar allesbehalve diplomatieke figuur, had ondertussen reeds in januari 1860 een beroep gedaan op de jongeren uit de wereld om hem te helpen bij de verdediging van de Kerkelijke Staat. De noodkreet vond veel weerklank. Uit verschillende landen stroomden de vrijwilligers toe, die later de naam van "Zouaven" kregen. De naam is afkomstig van een Kabylenstam in de provincie Constantine “Zouawa” genaamd, toen de Fransen Algiers veroverde. Omdat er zich veel Fransen hadden gemeld in 1861 die hoofdzakelijk bestonden uit een keurkorps onder de naam “Zouaven”, kreeg het pauselijk leger deze naam, toegevoegd met het predikaat “pauselijk”.

Spoedig kregen de Fransen versterking van Belgen. Aanvankelijk liep het met de Nederlanders niet zo hard. Er waren er slechts een vijftiwintig. In 1863 begon de stroom naar Rome ook uit ons land te vloeien met als uiteindelijk resultaat, dat Nederland het grootste

contingent leverde. Van het totaal van 11.036 zouaven kwamen er 3181 uit Nederland. Frankrijk leverde er 264 en België 1634. Verder dienden er Italianen, Canadezen, Duitsers, Engelsen en Ieren. Opvallend klein was het aantal Italianen. Zij kwamen uit alle lagen van de bevolking. De zouaven droegen, merkwaardigerwijze, een... Turks uniform. Dit wekte

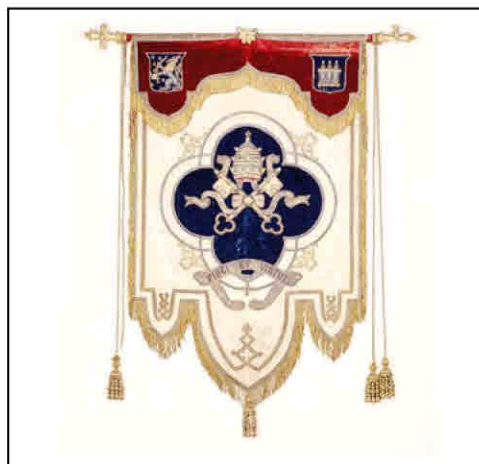
aanvankelijk veel protest. De commandant beweerde echter, dat men zich daarin gemakkelijker kon bewegen dan in de traditionele uniformen. Het meest opvallende bij die kledij was wel de haremachtige, wijde broek.

De strijd

Toen Garibaldi in 1860 met 1000 volgelingen, die "roodhemden" genoemd werden vanwege hun rode hemd, Sicilië en Napels veroverde, trok Victor Emmanuel aan zijn zijde er glorieus binnen en nu zou er een koninkrijk komen. Garibaldi, hierdoor verbitterd, zette zijn zinnen op vernietiging van alle klerikale instellingen en op de verovering van Rome. Hij bezette een deel van het pauselijke gebied, maar de aanval op Rome mislukte. In 1867 werd zijn legertje door de zouaven volkomen in de pan gehakt en Garibaldi trok zich verbitterd terug.

Het moreel van de zouaven was hoog, daar de meesten van hen bezielde waren met het vuur van de overtuiging te vechten voor een heilige zaak, de zaak van de paus. Hun tegenstanders, de Garibaldisten, zagen zij als bandieten en geïncarneerde duivels. Uit

dit enthousiasme valt het mede te verklaren, dat de zouaven herhaaldelijk de sterkeren bleken tegen een numeriek veel grotere overmacht. Zij wonnen belangrijke veldslagen. De namen Bagnorea, Monte Libretto en Mentana schreven ze roemvol in hun vaandel. Bij Monte Libretto versloegen 86 zouaven 1200 Garibaldisten. Legendarisch werd de zouaaf Pieter Jong uit Lutjebroek, die hier tot de acht gesneuvelde Nederlanders behoorde. Bij Mentana verloor Garibaldi tenslotte zijn hele leger, waarvan de resten door Victor Emmanuel ontwapend werden.

Vaandel van het Tilburgse zouavenbroederschap

Het einde

Na een korte rustperiode maakte Victor Emmanuel van de Frans-Duitse oorlog gebruik de paus in sept. 1870 opnieuw de oorlog te verklaren. Toen de aanvallers een bres in de Porta Pia te Rome hadden geschoten, liet de paus de witte vlag op de Sint Pieter hijsen, voor wapenstilstand. Dat werd geschonden en men rukte Rome binnen. De teleurstelling en woede onder de zouaven was groot, want dit betekende het einde. Zij werden door de troepen van Victor Emmanuel ontwapend en naar hun respectievelijke landen teruggezonden. Op 21 september 1870 kwamen zij voor het laatst bijeen op het St. Pietersplein voor een afscheidsgroet aan de paus Pius IX. Politiek betekende dit einde de éénwording van Italië.

Tilburgers

Tilburg had zijn aandeel geleverd met éénendertig. Hun namen waren: Charles Bastings, Franciscus Becx, Johan van Beek, Adriaan Bertens, Petrus Bolsius, Fred Bronné, Johan van den Brandt, J. de Cocq, Gerard Derksen, Corn. van Dongen, Felix Guillard, Albert van Geelen, Theod. Horvers, Ant. van Hulst, Karel Jansen, Johan Keller, Adriaan de Kock, Petrus Konincks, Adriaan de Kort, Arnold van der Lee, Charles Lemmers, Hendrik van Luijk, Johan de Richter, Petrus Scheefhals, Cornelis Schenkels, Johan van Soon, Johan Spijkers, Martin Vlemmings, Antoon Vriends en Hendrik van Vught. Hier hoort nog bij Antoine Arts, de oprichter en eigenaar van de voormalige Nieuwe Tilburgse Courant, die zelfs luitenant in het zouavenleger was.

Franciscus Engelbertus Becx

Frans Becx, was oprichter en voorzitter van de broederschap Fidei et Virtuti die thuis was aan de Koestraat. Hij is in Tilburg geboren op 21 maart 1844 in de wijk Oerle. Voor hij naar Rome

vertrok, was hij in 1863 knecht in Hilvarenbeek. In 1867 vertrekt hij naar Rome om in 1870 terug te keren.

Reeds twee jaar later trouwde hij op 11 januari 1872 met Anna Cornelia Willems. Het echtpaar kreeg 13 kinderen waarvan er vijf voor het eerste levensjaar overleden. Bij de diverse geboorte aangiften was zijn beroep broodbakker en klerk. Het gezin woonde aan den Nieuwen Dijk de huidige Bisschop Zwijsenstraat. De Nieuwen dijk werd in 1669 aangelegd door: *“enkele lieden binnen de parochie Tilburg, achter de kerk aldaar, ter plaatse genaamd de schoolweiden”*. Einde 19^e eeuw werd de naam gewijzigd in “Zwijsenstraat” en in 1934 gewijzigd in “bisschop Zwijsenstraat.

Voor zijn verdienste als zouaaf ontving hij het ridderkruis van St.Silvester uit handen van de oud-luitenant van de zouaven Antoine Arts

Frans Becx was een eenvoudige man, die de gewoonte had bij feestelijke katholieke gelegenheden in de zouavenuniform te getuigen voor het beginsel waarvoor hij gestreden had en dan droeg hij trots zijn mooie kruis aan zwartrood lint op de grijze uniformjas. Voor het jongere geslacht moet dat wel een soort legendarische verschijning zijn geweest. Frans is op 21 april 1923 in Tilburg overleden. Zijn vrouw was al in 1908 overleden.

JosephAntzn.

De Steenkapper

Familiekrant 68

j.wijdemans@hetnet.nl

mei 2018

Antonius Josephus Wijdemans

Onlangs vond ik enkele strafzaken tegen Antonius Josephus Wijdemans, de vader van onze overgrootvader Jacobus Wijdemans.

Antonius was in 1818 geboren in Besoijen en trouwde te 's-Hertogenbosch met Geertruida van den Eng op 30 april 1853. Vlak voor zijn huwelijk maakt hij zich schuldig aan mishandeling. Op 19 mei 1853 moet hij voorkomen.

Volgens de Arrondissementsrechtbank Eindhoven, Toegangsnr. 25, Inventarisnr. 20, rolnr. 133, wordt Antonius Josephus Wijdemans, schippersknecht, aangeklaagd van het moedwillig mishandelen van Antonius van Son, te Someren op 4 april 1853.

Antonius zou op 4 april 1853 ruzie hebben gekregen met zijn baas schipper Antonius van Son. Hij had zich te laat op zijn schuit gemeld die op dat ogenblik in Someren in de Zuid Willemsvaart lag. Daar door kon de schipper die dag niet uitvaren. Na wat gesteggel onderling gaf hij de schipper een klap. Daarop diende de schipper een aanklacht in.

De rechtbank vond de mishandeling van geringe aard omdat er geen geldelijk nadeel was gebleken en omdat er geen ziekte of blijvend letsel was veroorzaakt.

Antonius was zelf niet aanwezig, hij had verstek aangevraagd en gekregen.

Niet tegenstaande de verzachtende omstandigheden sprak de rechtbank het volgende vonnis uit: "veroordeeld tot een gevangenisstraf van één maand, plus een geldboete van acht gulden en mede betalen in de kosten van het proces".

In augustus 1858 overleed zijn vrouw Geertrui van den Eng en bleef met de toen 6 jarige Jacobus achter, onze latere overgrootvader, terwijl er al 3 kinderen waren overleden. Hij hertrouwde in januari 1859 met Adriaan van Uden en die bracht 7 kinderen mee in de leeftijd tussen 18 en 3 jaar.

Vier jaar later na zijn tweede huwelijk later kwam Antonius weer met de justitie in aanraking. Hij werd op 14 april 1863 op heterdaad betrapt bij een inbraak en werd gearresteerd. Bij het eerste verhoor door het gerechtshof in 's-Hertogenbosch en opgemaakt door de Procureur Generaal en het horen van de getuigen, werd hij beschuldigd van: diefstal gepleegd bij nacht in een bewoond huis. Daarom werd hij veroordeeld tot gevangenisstraf voor de tijd van één jaar in eenzame opsluiting. De beschuldigde werd gedagvaard om in persoon op donderdag 28e mei 1863 voor het Hof te verschijnen.

Hier werd duidelijk wat er die avond was gebeurd. Toen de vrouw des huizes, ene mevrouw Smit, thuishkwam hoorde zij gerammel in de kamer en zag Antonius in de huiskamer zei riep tot hem: "schobbert, wat heb je daar zitten", terwijl zij zijn boezeroen openmaakte en daaruit een hemd haalde en het herkende als haar mans eigendom. Daarbij zag zij ook twee kussenslopen onder de tafel liggen, die Antonius even tevoren uit zijn zak had gehaald. Intussen was ook de heer des huizes, Gotlieb Smit, thuis gekomen en die haalde agent

Stolzenbach er bij, die toevallig in de buurt was. Deze agent haalde uit de zak van Antonius ook nog een zwarte das, die op de kussenslopen had gelegen in de lade.

De verdediging van Antonius was dat hij de das bij toeval en bij vergissing in zijn zak had gestoken, en dat het ten aanzien van de kussenslopen en het hemd, door de getuigen verklaarde vals was.

Bij het overwegen van de strafzaak wist de rechter nog eventjes te vermelden dat Antonius bij vonnis van de Krijgsraad in Limburg de 4^e september 1850, waarvan een extract hem was voorgelezen ter zake van desertie van de militaire stand en was toen tot twee jaren kruiwagenstraf veroordeeld geweest. Vervolgens achtte hij bewezen dat in de avond van de veertiende april 1863, omstreeks acht uur in de woning van Gotlieb Smit te 's-Hertogenbosch, twee kussenslopen, een manshemd en een zwarte das hun toebehorende arglistig waren weggenomen en dat de beschuldigde de dader was van dit feit, zijnde de misdaad van diefstal gepleegd bij nacht in een bewoond huis. Echter door de geringheid van het daardoor toegebrachte nadeel gaf aanleiding tot aanmerkelijke vermindering van de straf. Daarom veroordeelde hij de schuldig verklaarde tot een correctionele gevangenisstraf voor de tijd van één jaar en in de kosten van het geding de som van zeven gulden zevenenzestig centen, des noods bij lijfswang invorderbaar.

Het is goed mogelijk dat Antonius in armoede was verzeild met zo'n groot huishouden. Onze overgrootvader was al erg jong bij familie in Besoyen ondergebracht, mogelijk werd hij niet geteld door zijn stiefmoeder en gepest door haar kinderen.

Op 26 januari 1875 werd Antonius te 's-Hertogenbosch wederom aangehouden als zijnde zonder vaste woonplaats of middelen van bestaan en ongewoon om enig ambacht of beroep uit te oefenen.

De officier van justitie verklaarde hem schuldig tot een cellulaire gevangenisstraf van vijfenveertig dagen, en gelastte overbrenging naar een bedelaarsgesticht.

Er volgde een rechtszitting op 4 februari 1875. Daar verklaarde Antonius dat hij gewoonlijk het beroep van schippersknecht uitoefende en dat hij wel in lange tijd niet had kunnen werken ten gevolge een verzwering aan zijn hand en door het bevroren zijn van het water. Maar nu zag hij wel weer kans in zijn onderhoud te voorzien, want het water was weer open en zijn hand werd weer beter.

Door deze verklaring zag de rechtbank dat de beklaagde, dat het beroep dat hij had, alleen door tijdelijke omstandigheden was verhinderd, dit uit te oefenen, daarom kon de schuld van de beklaagde, de aan hem ten laste gelegde feiten, alzo niet worden bewezen.

De rechtbank beveelde dat hij in vrijheid zou worden gesteld, indien hij niet om een andere reden behoorde gevangen te blijven en sprak hem vrij van alle kosten.

Toch is hij opgesloten gezeten en wel van 11 februari 1875 tot 28 maart 1875, wegens landloperij, 45 dagen in eenzame opsluiting.

In het register van de gevangenis staat zijn signalement: volgens die gegevens had hij geen vaste woon- of verblijfplaats, sprak Neder Duits en had geen onderwijs genoten. Zijn aangezicht was ovaal, het voorhoofd hoog, de mond gewoon, de ogen blauw, het haar grijs en hij zag er bleek uit. Zijn neus was groot, de kin rond, wenkbrauwen en baard grijs. Verder had hij geen bijzondere lichaams kenmerken.

In het zelfde jaar ging hij weer in de fout. In september werd hij in Purmerend betrapt op het kopen van gestolen goederen. Hij werd door de rechtbank in Hoorn veroordeeld tot twee jaar gevangenis straf in Purmerend. Hij werd op 14 augustus 1877 ontslagen en vervolgens op 25 augustus 1877 in de Ommerschans ingeschreven. Volgens het register was hij dus opgezonden vanuit Hoorn. Hij overleed daar al na 2 maanden op 31 oktober 1877, 59 jaar oud.

Op zijn overlijdensakte stond dat hij een "verpleegde" was, dat betekende dat hij daar was ter verbetering van zijn leven. Of hij ziek of invalide was, stond niet op zijn overlijdensakte.

Zijn beroep was nog steeds schipper, dus waarschijnlijk is hij via het water in de omgeving van Purmerend terecht gekomen. Het is wel toevallig dat ook zijn zuster Carolina in Hoorn werd veroordeeld.

Maar over zijn zuster Carolina daar gaat het de volgende keer over.

JosephAntzn.

De Steenkapper

Familiekrant 69

j.wijdemans@hetnet.nl

juni 2018

Caroline en Theodorus Wijdemans

Zoals ik in de vorige Steenkapper meldde, zou ik het deze keer hebben over Caroline Wijdemans, de zus van Antonius Wijdemans, de over-overgrootvader. Ze werd geboren in

Deel gevangenis Veenhuizen
(foto J.Wijdemans)

Waalwijk op 28 januari 1825. Ook Caroline was een dwalk schaap. Toen ze in mei 1854 naar Waalwijk terugkeerde kwam ze van Antwerpen en staat ingeschreven als dienstbode. Ze vertrok op 18 mei naar Breda. Daar moet ook iets gebeurd zijn want toen zij op 7 januari 1860 naar Waalwijk ging, kwam ze van Veenhuizen. De volgende dag vertrok ze al weer naar Antwerpen. Ze was toen 35 jaar oud. Op en gegeven moment ging ze weer terug naar Waalwijk en wel op 10 oktober 1870 en toen kwam ze van de Ommerschans. Dus ze had weer wat op haar kerfstok. Ze vertrok op die datum weer naar Antwerpen. Toen ze 57 jaar oud was werd ze opgepakt wegens landloperij en bedelarij. Zij kreeg een gevangenisstraf van 45 dagen ingaande 16 februari 1882 tot 2 april 1882. Bij deze arrestatie staat haar uiterlijk beschreven: Ze is ongehuwd, spreekt Nederlands en heeft nooit onderwijs genoten.

Ze is 1.65 m lang, haar aangezicht rond en een gewone kleur. Haar voorhoofd was gewoon evenals haar neus en mond. Ze had een ronde kin en blauwe ogen. Haar wenkbrauwen en haar waren blond.

Haar laatste woonplaats was Zundert.

Op 20 oktober 1882 werd ze opgebracht wegens dronkenschap in Schoonhoven. Dit stadje ligt in de Krimpenerwaard aan rivier de Lek. Het Kantongerecht van Schoonhoven gaf haar een gevangenisstraf van drie dagen.

In oktober 1883 werd ze weer opgebracht wegens dronkenschap, deze keer in de stad Arnhem. Daarvoor werd ze op 16 oktober overgebracht door de Marechaussee naar de gevangenis van 's-Hertogenbosch, waar ze anderhalve dag heeft gezeten.

Tien jaar later in juli 1893 werd ze opgebracht wegens wangedrag en gegijzelde getuigen. Daarbij bleek ze dronken te zijn. Haar woonplaats was Waalwijk en als beroep gaf ze op: koopvrouw in lucifers. Er werd haar een gevangenisstraf van drie dagen opgelegd. Op 23 juli 1893 kwam ze weer vrij. Drie jaar later op 19 april 1896 overleed zij in Rotterdam.

Een andere broer van Antonius en Carolina dat was Theodorus. Hij werd geboren in Waalwijk op 17 mei 1814. Van Theodorus vond ik de oproeping voor militaire dienst. Hij werd in 1833 ter keuring opgeroepen maar kreeg één jaar uitstel omdat hij onder de maat was. Zo werd hij elk jaar opnieuw opgeroepen tot en met 1837. Telkens was hij onder de maat en had een zwak gestel. Toen werd hij definitief afgekeurd. Ook hij ging het verkeerde pad op, want op 5 september 1843 werd hij opgepakt wegens diefstal. Hij kreeg daarvoor 2 dagen opsluiting. Maar in mei 1846 werd hij gepakt voor landloperij en bedelarij. Zijn veroordeling was voor ieder delict een dag gevangenzetting en de kosten van het proces 9 gld zestig cents. Op 19 oktober 1846 werd hij weer opgepakt, het werd me niet duidelijk waarom, maar men achtte het noodzakelijk dat hij op 29 oktober 1846 opgenomen werd in de Ommerschans. Daar is hij gebleven tot op de dag van zijn overlijden op 2 februari 1850. Hij was slechts 35 jaar oud.

In memoriam Lucie Wijdemans

In familiekrant 47, heb ik een verhaal geschreven over Pastoor van Breemen en zijn huishoudster Lucie Wijdemans.

Onlangs meldde de Twentsche Courant dat op 25 maart 2018 in Enschede, Lucie Benedicta Maria Wijdemans is overleden. Ze verbleef in Verpleeghuis Erve Lemmink in Enschede na een ernstige hersenbloeding en dementie. Ze is 73 jaar geworden.

JosephAntzn.

†

Ave Maria

Na een leven dat gekenmerkt werd door eenvoud en behulpzaamheid is onverwacht van ons heengegaan mijn huisgenote, onze zus, schoonzus, tante en goede vriendin

Lucie Wijdemans

Lucia Benedicta Maria

* 7 januari 1945 † 25 maart 2018

Uit aller naam : Kees van Breemen

Correspondentieadres:
Em. Pastor C.M.A. van Breemen
Klaashuisstraat 11, 7481 EN Haaksbergen

Wij nodigen u uit om samen Lucie te gedenken tijdens de avondwake op donderdag 29 maart om 19.00 uur in Momentum, de voormalige Marcellinuskerk, Beckumerstraat 169, 7548 BD Boekelo, waarna er in de kerk gelegenheid is tot condoleren en afscheid nemen.

De begrafenisplechtigheid zal in besloten kring plaatsvinden.

*Onze dank gaat uit naar de medewerkers van
De Posten, Erve Leppink, te Enschede
voor hun liefdevolle zorg.*

Op zaterdag 26 mei 2018 organiseerde de familie Wijdemans voor de vierde keer de familiereünie. De reünie werd gehouden in en buiten de locatie; Heemerf "De Schutsboom", Nieuwe Rielseweg 41-43, Goirle.

Deze reünie was wederom een succes er waren zo'n 50 familieleden leden aanwezig, variërende leeftijd van drie tot zo'n 76 jaar.

Een vrij zonnige dag, er waren activiteiten binnen en buiten te doen. Zoals het bekijken van de Power-Point presentatie over de drie eerder georganiseerde familie reünies, fotoalbum met de oude familiefoto's en spelen die buiten werden georganiseerd. Voor de kleintje was er weer een springkussen, teken en kleurspulletjes, bellenblaas e.d.

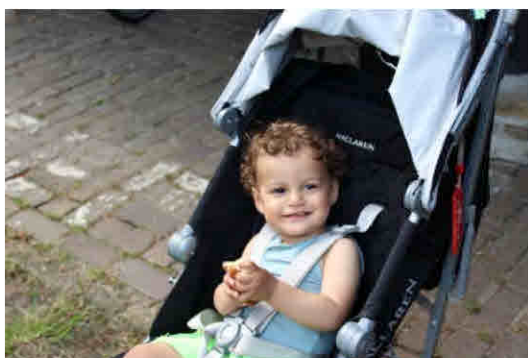
Voor de innerlijke mens was ook goed gezorgd; koffie en thee met koek, belegde broodjes, koude schotel, frisdranken, wijn en bier. Ook was er een frituurwagen aanwezig, ook daar werd gretig gebruik van gemaakt.

Mede op verzoek van onze Duitse familieleden is er beslist de familiereünie voortaan om de twee jaar te organiseren in de "De Schutsboom" in Goirle. Een nieuwe datum hiervoor zal op tijd bekend gemaakt worden. Door steeds de zelfde locatie te kiezen is het makkelijker organiseren en hoeven de families buiten Nederland geen hand-en-spandiensten te verrichten om in hun stad/land een reünie te organiseren. We hopen dat jij/jullie er dan weer van de partij zullen zijn. (we hebben jullie gemist)

De familie is nu wel op zoek naar mogelijke jongere reünie initiatiefnemers, voor sommige onder ons wordt het een zware opgave zich steeds te moeten inzetten. Een jonge heeft zich al aangemeld, Aschwin Wijdemans (zoon van Joseph en Jenny Wijdemans).

Ton Wijdemans

Hieronder vinden jullie nog enkele foto's

De Steenkapper

Familiekrant 70

j.wiidemans@hetnet.nl

juli 2018

Mijn dienstjaren bij de Koninklijke Marechaussee van 2 februari 1966 tot 24 mei 2003

Door: Hans van Luijk. Deel 1.

Waar het allemaal mee begon de Wervingsadvertentie 1965

Op 2 februari 1966 opgekomen voor de opleiding bij de Koninklijke marechaussee op het toenmalige Depot, Koning Willem III kazerne te Apeldoorn.

Na bijna een jaar opleiding werd ik op 14 januari 1967 overgeplaatst naar de wachtbrigade te Den Haag. Laan van Meerdervoort 104.

Aldaar belast met de bewaking/beveiliging van het Ministerie van Defensie, Ministerie van Buitenlandse zaken, Catshuis (toen de woning van de minister president), Paleis Huis Ten Bosch en de Koninklijke stallen.

Op 12 september 1967 werd ik geplaatst op de brigade Bergen Op Zoom. Meilust 1.

Een Villa midden in de bossen.

Daar belast met de politiedienst ten behoeve van de Krijgsmacht. In eigen tijd het marechaussee diploma B gehaald en op 14 juli 1968 beedigd als algemeen opsporingsambtenaar.

Vanuit Bergen op Zoom werd ik drie weken geplaatst bij het opleidingscentrum Militaire administratie in Kampen voor typediploma en militaire administratie en correspondentie.

WACHTBRIGADE

Terug in Bergen op Zoom werd mij medegedeeld dat er een tekort was op de wachtbrigades en ik werd op 10 maart 1969 tot 15 juli 1969 gedetacheerd op de brigade Soestdijk. Aldaar bewaking van paleis Soestdijk, Drakestein en de Staf van Prins Bernhard (inspecteur Generaal der Krijgsmacht) de Zwaluwenberg te Hilversum.

Soestdijk

Drakestein

Zwaluwenberg

Op de vooravond van Koninginnendag had ik nachtdienst. De dag ervoor hadden mensen (onderdanen zou Wim Sonneveld zeggen) een platte grond van Nederland van bloemen gemaakt op het grasveld voor het paleis. Die nacht, op onze fiets ronde, zei een collega ik ga op vakantie. Ik vroeg hem waar naar toe. Hij zei: "Van Maastricht naar Den Helder op de fiets. En voor ik het wist reed hij zo door de platte grond. We zijn de halve nacht bezig geweest het weer fatsoenlijk te maken. In Soestdijk had ik te kennen gegeven dichterbij Tilburg geplaatst te willen worden. Het werd eind 1969 de brigade Keizersveer te Raamsdonksveer gemeente Raamsdonk. Op deze brigade hoofdzakelijk politiedienst tbv de Pontonnierskazerne gedaan.

BIJSTAND

Ook in die tijd diverse malen gedetacheerd geweest voor bijstand bij de politie Amsterdam en Den Haag. Nieuwmarkt rellen meegemaakt en de ontruiming van

gebouw aan de Prins Hendrikkade.

In containers omhoog gegaan en op het dak afgezet. De krakers hadden de trapogangen vol gestort met gevaarlijk materiaal. Dus moesten we van bovenaf het gebouw in

SEEDORF

Toen ik op een donderdag terug kwam uit Amsterdam kreeg ik te horen dat ik miv maandag voor twee maanden werd gedetacheerd op de brigade Seedorf te Zeven in Duitsland. Eigenlijk was een collega daarvoor aangewezen maar die had een ernstige aanrijding gehad en kon dus niet. Dus vlug de was laten doen en die maandag op weg naar Seedorf.

Veel werk gehad in Seedorf waar de T.S. ers (technisch specialisten van de landmacht) buiten diensttijd niet meer op de kazerne hoefden te blijven. Heel veel aanrijdingen behandeld met hoofdzakelijk dronken bestuurders. Vooral in de

Am Ausgang der Kurve auf linke Fahrbahn

BRAUEL. Ein Verkehrsunfall, bei dem schwerer Sachschaden entstand, ereignete sich auf der Bundesstraße 71 in der Gemarkung Brauel. Ein in Richtung Zeven fahrender Personenwagen aus Zeven geriet am Ausgang der Rechtskurve nach starkem Bremsen nach links auf die Gegenfahrbahn und prallte mit einem entgegenkommenden Pkw aus Götzdorf (Kr. Stade) zusammen. Die Fahrerin aus Götzdorf erlitt bei dem Zusammenstoß leichte Verletzungen. Alle anderen Fahrzeuginsassen kamen mit dem Schrecken davon. Es war Glück im Unglück. Dieser Unfall hätte leicht schlimmere Folgen haben können.

nachtelijke uren.

Hierbij de plaatselijke krant nog gehaald.

In 1972 werd de brigade Keizerveer opgeheven en werd ik overgeplaatst naar de brigade Tilburg te Goirle aan de Poppelseweg te Goirle.

In 1973 werd ik aangewezen om een opleiding te volgen voor bestuurder

pantserwagen M 113. Dit was met varen op de Maas bij Hedel.

SCHIPHOL

Na deze opleiding werden we eens in de drie weken voor een halve week gedetacheerd op Schiphol voor de bewaking van ELAL toestellen uit Israel. Deze toestellen moesten bewaakt worden ivm de internationale spanningen. We werden uitgerust met een punt 50 op de pantserwagen en een MAG mitailleur. Ik moet er niet aan denken dat we de punt 50 hadden moeten gebruiken. Dan waren de rampen niet te overzien geweest.

PS De volgende Steenkapper komt in september met deel 2 JosephAntzn.

**Wijdemans - Reünie 23 mei 2020
Heemerf "De Schutsboom" Goirle
Heemschuur**

joyeuses fêtes
buenas vacaciones
Ich wünsche Ihnen schöne
Ferien
素敵な休日
Fijne vakantie

De Steenkapper

Familiekrant 71a

j.wijdemans@hetnet.nl

september 2018

Beste familieleden, er is helaas een fout geslopen bij de foto van Mirka van Luijck.
Zij is niet met Niels maar met Börn van Luijck gehuwd.
Aldus alles weer rechtgezet.

Joseph Wijdemans

De Steenkapper

Familiekrant 71

j.wiidemans@hetnet.nl

september 2018

Deel 2: Mijn jaren bij de KMar door Hans van Luijk.

SCHIPHOL

Na deze opleiding werden we eens in de drie weken voor een halve week gedetacheerd op Schiphol voor de bewaking van ELAL toestellen uit Israel. Deze toestellen moesten bewaakt worden ivm de internationale spanningen. We werden uitgerust met een punt 50 op de pantserwagen en een MAG mitailleur. Ik moet er niet aan denken dat we de punt 50 hadden moeten gebruiken. Dan waren de rampen niet te overzien geweest.

November 1974 De vrachtwagenchauffeurs, die het oneens zijn met de invoering van de tachograaf - een nieuwe tijdmetr - hebben vanmorgen vroeg besloten om door te gaan met hun acties. Werden gisteren voornamelijk veilingen geblokkeerd, de chauffeurs hebben hun activiteiten nu grotendeels verlegd naar de grensovergangen. Dit ondanks de harde maatregelen die staatssecretaris Van Hulst heeft aangekondigd. In Wuustwezel hebben we met de pantserwagen vrachtauto's die op de rem stonden weggesleept onder luid protest van de vrachtwagenchauffeurs.

In 1974 kregen we grotere pantserwagens ook een M 113

TREINKAPING WIJSTER 1

In december 1975 kwam de eerste Molukse treinkaping bij Wijster. Op dinsdagochtend 2 december werd om 10:07 de [stoptrein Groningen-Zwolle](#) met de [noodrem](#) tot stilstand gebracht tussen de weilanden. Zeven [Zuid-Molukse](#) jongeren uit [Bovensmilde](#) hadden de trein [gekaapt](#) in hun streven naar een vrije [Republiek der Zuid-Molukken](#). Er vielen drie doden: de [machinist](#) en twee passagiers werden door de kapers doodgeschoten.

Na twaalf dagen gaven de kapers zich over. Het was koud en het ijs stond in de pantserwagen.

Hierna weer terug naar het dagelijkse leven op de brigade Tilburg te Goirle.

VAASSEN

Op maandag 11 oktober 1976 moest ik een week voor schietoefeningen met de pantserwagen naar schietkamp de Harskamp. Op woensdag avond kregen we te horen dat we op donderdag 14 oktober 1976 om 05.00 uur ons, met pantserwagen, moesten melden op de Koning Willem III kazerne te Apeldoorn. Hier kregen we te horen dat we naar Vaassen moesten.

Een van de meeste gewelddadige ontruimingen vond plaats op 14 oktober 1976 te [Vaassen](#), op het beruchte Molukse kamp [Berkenoord](#). Om precies half zeven in de ochtend trokken een groot aantal marechaussees met pantservoertuigen samen met een peloton van de [Rijkspolitie](#) Vaassen binnen. Bij het binnenrijden van het kamp werd op de 1^e pantserwagen geschoten vanuit een nieuwbouw woning uit het dakraam. In totaal deden 470 man marechaussees, politie en militaire orderbewakers mee. In de omgeving rondom het kamp sloot de [PTT](#) de telefoon af. Vanaf dat moment lag het leven in het Gelderse dorp stil, terwijl het Zuid-Molukse kamp in een grimmige vesting veranderde. Nadat de marechaussee de barakken had vrijgemaakt ontstonden rond kwart voor 8 moeilijkheden bij de hoofdingang van het kamp. Honderden Zuid-Molukkers begonnen de politiemensen te bekogelen met stenen en balken. Drie marechaussees en twee hondengeleiders raakten hierbij gewond. Een ambulance reed met loeiende sirenes het kamp uit. Een Zuid-Molukker, de 23-jarige R. Pelamonia werd door een kogel geraakt in de hals. In totaal werden er 39 personen gearresteerd. De 23-jarige J.A.I.U. werd een poging tot doodslag ten laste gelegd. Veertien personen werden wegens vuurwapenbezit in voorlopige hechtenis gehouden. Onder de mensen die vrij werden gelaten bevond zich een moeder met zeven kinderen.

TREINKAPING WIJSTER 2

De kaping vond plaats om negen uur 's morgens bij De Punt (met als plaatsbepaling ook wel [Vries](#)), niet ver van de spoorwegovergang te [Glimmen](#) in de provincie

[Groningen](#). Tussen [station Assen](#) en [station Haren](#) werd de trein door negen gewapende Molukkers van 17 t/m 27 jaar tot stilstand gebracht.

De hoofdconducteur (chef van de trein) en machinist werden onder bedreiging van een vuurwapen gesommeerd de trein te verlaten. Kort daarna mochten 40 reizigers de trein verlaten; de overige 54 reizigers werden [gegijzeld](#). Onder hen de latere burgemeester van Utrecht [Annie Brouwer-Korf](#), toen enkele weken zwanger. Enkele dagen voor de bestorming mochten Annie Brouwer en twee andere gegijzelden de trein verlaten, zodat er 51 gegijzelden (van 16 t/m 58 jaar) overbleven.

Zaterdag [11 juni](#) 1977, om ongeveer 5.00 uur, bijna drie weken na het begin van de kaping, voerden precisieschutters van de BBE Krijgsmacht, bijgestaan door mitrailleursschutters, een intensieve beschieting uit op de compartimenten van de trein waarvan het sterke vermoeden bestond dat zich daarin alleen gijzelnemers zouden bevinden, om in ieder geval te verhinderen dat deze naar de gegijzelden toe zouden gaan. Naar achteraf bleek was er een [balkon](#) waar zich tegen de verwachting in twee gegijzelden bevonden. Een daarvan, de 19-jarige Ansje Monsjou, kwam zo om het leven.

In 2012 was minister [Hillen](#) van Defensie van plan om aan de militairen die in 1977 een einde maakten aan de treinkaping een insigne te geven.

Dit voorstel is ingetrokken, maar ze hebben wel de veteranenstatus gekregen.

Wie zijn veteraan: Veteranen zijn alle (ex)-militairen met de Nederlandse nationaliteit die het Koninkrijk dienden in oorlogsomstandigheden. Of daarmee overeenkomende situaties, zoals vredesmissies in internationaal verband en de treinkaping.

Veteraneninsigne

Half februari 1981 werd ik gedetacheerd bij de researchgroep van de marechaussee in Den Bosch dit ivm een groot onderzoek naar de Wapendiefstal uit de Frederik Hendrikkazerne in Vught

Wachtlopers hebben niets gemerkt

VUGHT — Eén van de grootste wapendiefstallen uit een militair complex die in Nederland ooit gepleegd zijn, heeft deze week in Vught plaatsgehad. Uit de Frederik Hendrikkazerne in Vught zijn 21 FN-pistolen en 41 pistoolmitrailleurs Uzi-pistoolmitrailleurs gestolen.

Tijdens dit onderzoek uitgekomen in de onderwereld in Amsterdam. Diverse wapens kunnen achterhalen maar niet alles.

Jaren later is de hoofdverdachte alsnog aangehouden en veroordeeld door de nieuwste technieken van misdaadanalyse.

Op een gegeven moment hadden we een gasstoring in Goirle. Daarmee het Brabants Dagblad gehaald.

Ook ging het wel eens mis. Bij de aanhouding van een persoon zag hij kans om zijn pols door te snijden. Met spoed naar het ziekenhuis gebracht. En wij de transporter schoonmaken.

In 1990 werd ik gedetacheerd bij de recherche groep van de Marechaussee werkende vanuit de brigade Gilze Rijen ivm een grootschalige diefstal van defensie materiaal door burger en militair personeel vanaf de vliegbasis. Voor miljoenen guldens was er verdwenen. Veel verdachten zijn veroordeeld hiervoor.

In 1992 werd de brigade in Goirle opgeheven. De twee landmachtkeuzes waren of zouden gesloten worden.

Hierop werd ik overgeplaatst naar de brigade Gilze-Rijen. Dicht bij de vliegbasis. Van hieruit dienst gedaan bij de open dagen van de Koninklijke Luchtmacht in Gilze-Rijen.

Op 8 juni 1993. vliegbasis Gilze-Rijen is alles in gereedheid gebracht voor de komst van acht Amerikaanse F-117A Stealth-jagers. Het is voor het eerst dat dit voor de radar bijna onzichtbare gevechtsvliegtuig voor een oefening naar Europa komt. De Amerikanen hadden hun eigen beveiliging meegebracht maar wij mochten ook een kijkje komen nemen.

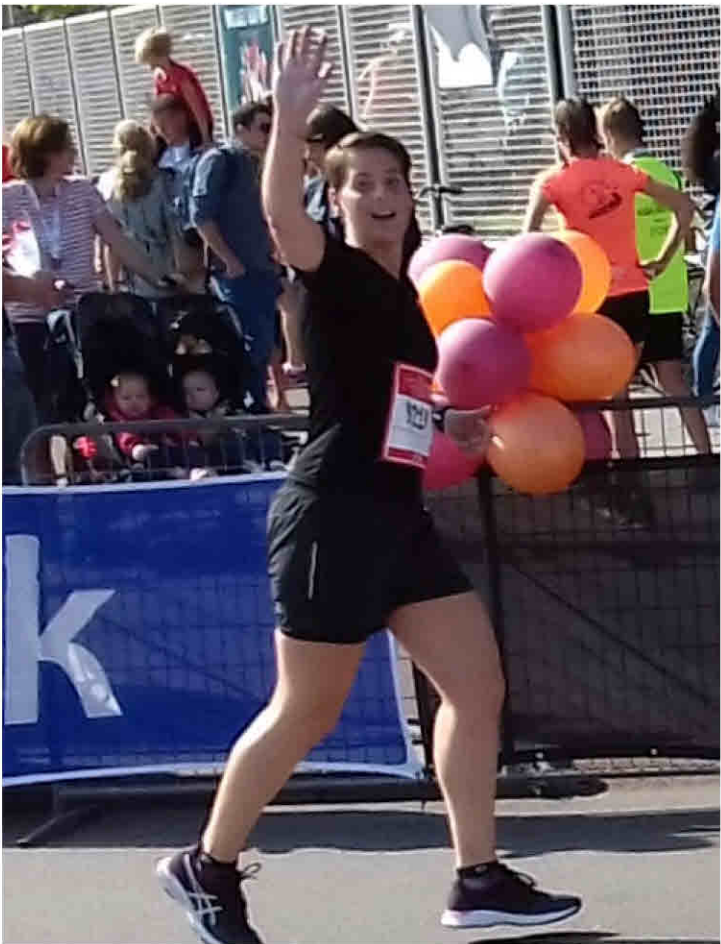
Op de brigade Gilze-Rijen kreeg ik de coördinatie van de landelijke signalering en opsporing van de dienstplichtige die niet waren opgekomen voor de dienstplicht. Als er in den lande iemand was aangehouden werd hij overgebracht naar Gilze-Rijen en door ons verhoord. Hierna werd hij in Breda op de Trip van Zoudtlandtkazerne onder de krijgstucht gesteld. In augustus 1995 werd de dienstplicht afgeschaft dus ook de opsporing.

(Volgende keer deel 3 JosephAntzn.)

Nieuwtjes!

Op 5 september is Wouter van Luijk geboren, zoon van Niels van Luijk en Elke van Drunen. Juist op de verjaardag van Elke. Het is een kleinzoon van Hans en Frieda van Luijk. Hier een foto van de nieuwe wereldburger.

Mirka van Luijck (x Niels van Luijck) tijdens de Ten Miles op 2 september.

Op zaterdag 15 september hebben wij de urn met as van onze vorig jaar overleden broer Ad Wijdemans (oom Jac) een laten worden met de Moezel rivier in Duitsland. Ad met zijn zus Gerrie kampeerde graag aan de Moezel en bezochten de bekende plaatsen zoals; Koblenz, Cochem, Bernkastel-kues, enz.

De Steenkapper

Familiekrant 72

j.wijdemans@hetnet.nl

oktober 2018

Deel 3 Mijn jaren bij de KMar door Hans van Luijk

Op de brigade Gilze-Rijen kreeg ik de coördinatie van de landelijke signalering en opsporing van de dienstplichtige die niet waren opgekomen voor de dienstplicht. Als er in den lande iemand was aangehouden werd hij overgebracht naar Gilze-Rijen en door ons verhoord. Hierna werd hij in Breda op de Trip van Zoudtlandtkazerne onder de krijgstucht gesteld. In augustus 1995 werd de dienstplicht afgeschaft dus ook de opsporing.

Ook mocht ik 3 maanden dienst gaan doen bij de grensbewaking op Schiphol. Logeren 3 maanden in het Ibis hotel Schiphol. Als het kon toch naar huis rijden. Ook daar dag, avond en nachtdienst bij de intercontinentale vluchten.

De Herculesramp

Om twee minuten over zes 's avonds op 16 juni 1996 stortte het transporttoestel met totaal 41 inzittenden, vier Belgische bemanningsleden en 37 jonge leden van het Fanfarekorps van de Nederlandse [Koninklijke Landmacht](#) op [vliegbasis Eindhoven](#) neer. De [luchtverkeersleider](#) vertelde de brandweercommandant na het neerstorten niet hoeveel [passagiers](#) er in het vliegtuig zaten. Hierdoor ging de

brandweercommandant ervan uit dat er alleen bemanning in het vliegtuig zat, waardoor de brandweer eerst begon met bluswerk in plaats van reddingswerk.

Resultaat 34 doden en 7 gewonden.

Die avond werd ik door mijn commandant gebeld met de mededeling dat ik mij de volgende dag om 07.00 uur moest melden bij de vliegbasis Eindhoven om mee te werken aan de identificatie van de overledenen bij het RIT (Rampen Identificatie Team)

Ook was daar de Dela (uitvaartverzorging) om na de identificatie de slachtoffers op te baren in lijkkasten. De Dela had opdracht gekregen 34 dezelfde kisten te leveren ivm de herdenkingsceremonie enkele dagen later. Dus er kwamen 34 dezelfde kisten maar ook dezelfde maat. Daar ging de Belgische piloot (een boom van een kerel) niet in. Dus andere maten geleverd.

In 1998 werd ik 50 jaar en had genoeg van de onregelmatige dienst en weekend diensten. Er was een vacature op de Districtstaf Noord-Brabant/Limburg in Den Bosch bij de afdeling Verkeer.

Cursussen gevolgd voor het bedienen van de Gatso radar snelheidsmeter en de laser gun bij de gemeentepolitie Amsterdam.

Hier veel verkeerscontroles/snelheidscontroles gehouden al dan niet met de politie in Limburg en Noord-Brabant.

Op 24 mei 2003 kwam er een einde aan de mooie diensttijd bij de Koninklijke Marechaussee.

Een mooi afscheidsreceptie gehad met veel oud gedienden.

Nu ben ik secretaris/penningmeester bij de Groep Oud Gedienden van de Koninklijke Marechaussee Noord-Brabant en houden zo contact.

In 2015 werd Paleis Soestdijk opengesteld voor het publiek. Waar ik in 1969 alleen het paleis aan de buitenkant heb mogen zien (wij mochten toen niet binnen komen alleen bewaking aan de buitenzijde) nu eens naar binnen. Het was vergane glorie. Veel achterstallig onderhoud.

Zitkamer

kamer Prins Bernhard

In augustus 2018 werden de Koninklijke Stallen in 's-Gravenhage opengesteld voor het publiek. Op 1 augustus zijn Frieda en ik er geweest. In 51 jaar was er bijna niets veranderd. Zowel binnen als buiten. Alleen waren het natuurlijk andere paarden en de motorvoertuigen waren vernieuwd. Toch leuk om er weer eens te zijn geweest.

Dan de Herculeeramp in in 1996.

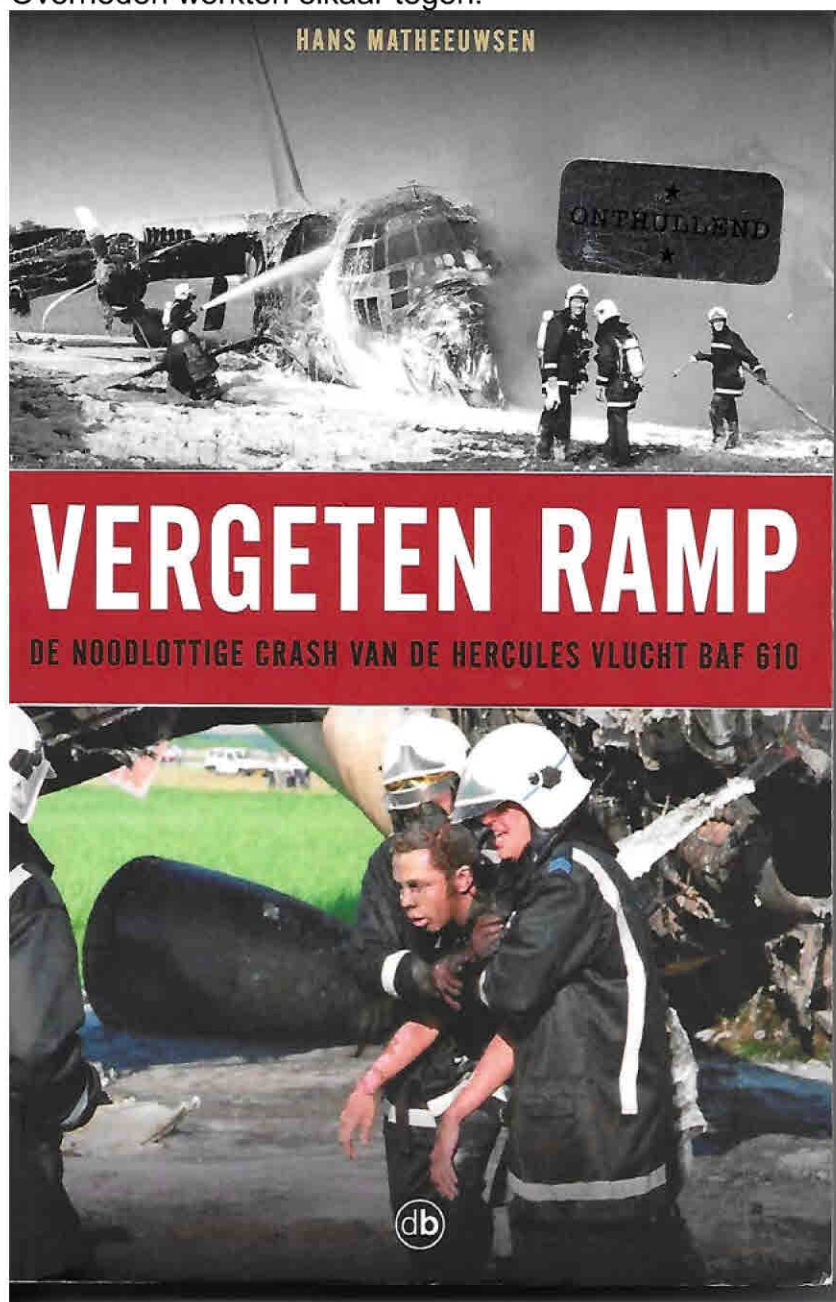
Overdeze ramp is het boek

VERGETEN RAMP de noodlottige crash van de hercules vlucht DAF 610
verschenen.

Ramp had voorkomen kunnen worden

Onnodig veel slachtoffers door chaos

Overheden werkten elkaar tegen.

ISBN 978-90-77740-45-3

Bedankt Hans voor deze bijdrage aan de familiekrant. Hopelijk zijn er nu meer familieleden die zich geroepen voelen hun familiegeschiedenis op papier te zetten.

De Steenkapper

Familiekrant 73

j.wijdemans@hetnet.nl

november 2018

De zinloze dood van Marinier Peter Mannie

Peter Mannie sneuvelde in Sorong op Nieuw-Guinea op 14 augustus 1962, één dag vóór de dag dat Nederland Nieuw-Guinea officieel overdroeg van Indonesië.

De kranten hebben ervan vol gestaan met het relaas van deze marinier. Maar eerst wil ik hem in onze stamboom zetten. Peter Mannie is de zoon van Godefridus Mannie en Cornelis Smeulders. Vader Godefridus is op 18 juli 1908 in Tilburg geboren en daar overleden op 6 december 1983. Moeder Cornelia is op 3 januari 1916 in Tilburg geboren en daar op 20 augustus 1955 overleden.

Godefridus (de vader van Peter Mannie) is de achter achterkleinzoon van Peter Manni, de grootvader van Anna Elisabeth Manni (de moeder van oma Wijdemans-van Gerwen). Zo zit Peter Mannie in de familie, het is wel ver weg familie, maar het heeft iedereen beziggehouden. Daarom vind ik het zinvol om het relaas van zijn overlijden te beschrijven.

Afgelopen 15 augustus was het 56 jaar geleden dat Nieuw-Guinea aan Indonesië werd toegewezen. Het jarenlang hardnekkig vasthouden aan deze verre kolonie kostte achttien Nederlandse jongens het leven. Laatste slachtoffer was Peter Mannie (20). Eén dag

voor de overdracht zakte hij in de bush van Misool na een vuurgevecht met Indonesische infiltranten dodelijk gewond ineen. Vrienden en de pelotonscommandant zagen Peter Sneuvelen.

Voor Peter Mannie had het politieke geharrewar met Indonesië precies één dag te lang geduurd

De laatste brief die Peter aan zijn ouders schreef, maakte het gezin Mannie erf ongerust. Hij schreef het volgende: "Ik lag op wacht om te kijken of er ploppers waren. Op een gegeven moment zag ik iemand door de bossen lopen en ik riep hem in het Maleis aan, dat hij dichterbij moest komen. En wat was dat tot mijn verbazing, het waren twee ploppers die de handen opstaken en zeiden dat ik niet moest schieten, dus ik zei dat ze hun wapens neer moesten leggen en dat deden ze. En ik riep ze bij me, de ene stond voor me en de ander op vijf meter afstand, maar intussen was de politie gekomen om te kijken wat ik allemaal riep en die zagen de ploppers nu ook staan met hun automatische wapens op hen gericht. En ze werden bang. De luitenant van de twee zei in het Hollands tegen me: Meneer ik zal u alles vertellen. Toen hoorde ik achter me zeggen: Geloof ze niet en de politie schoot ze alle twee dood. De ene viel dood langs me af en de luitenant vijf meter voor me op de grond. Ze waren

alle twee door hun hoofd geschoten. Dat vergeet ik nooit van m'n leven meer, wat ik toen heb gezien...”.

Zijn vader schreef hem onmiddellijk terug dat hij niet de held moest uithangen, maar dat hij zich maar moest drukken.

Deze brief heeft Peter waarschijnlijk nooit onder ogen gekregen. In de allerlaatste brief die de ouders en zes jongere broers en zusters een dag voor Peters dood ontvingen, repte hij er met geen woord over. Wel beschreef hij de “onmenselijke strijd,” het gebrek aan nachtrust en de afmattende speurtocht door de bush. Wat hem betrof mocht het allemaal snel afgelopen zijn. En daar was goede hoop op, want: “Op de radio zeggen ze dat Nieuw-Guinea half augustus aan de UNO zal worden overgedragen en Indonesië zal in mei hier het gezag zal overnemen.” Maar dat mocht hij niet meer beleven. Op 14 augustus, een dag voordat Nederland westelijk Nieuw-Guinea officieel overdroeg aan Indonesië, sneuvelde Peter Mannie 's morgens om tien uur tijdens een vuurgevecht met Indonesische infiltranten op het eiland Misool, door een schot in zijn buik.

Eén dag na zijn begrafenis met militaire eer in Sorong schrijft kapitein der mariniers J. Toet

een brief aan de ouders. Hoewel goed bedoeld, deden de woorden van kapitein Toet niets af aan het verdriet in huize Mannie. Want het kon niet treuriger, want op het moment dat Peter dodelijk gewond raakte, was in Den Haag eigenlijk al besloten dat aan de overdracht van Nieuw-Guinea niet te ontkomen was.

Al in 1949 begon, bij de souvereiniteits overdracht van het voormalig Nederlands-Indië, de nieuw republiek Indonesië ook aanspraak te maken op het vrijwel aan haar grenzende Nieuw-Guinea, maar Nederland kan haar kolonie nog buiten de overdracht houden. Maar de kwestie bleef slepen en de stemming werd steeds vijandiger. In augustus 1960 verbrak Indonesië de diplomatieke banden en eind 1961 werden de eerste infiltraties gemeld. Een sleutelrol in deze hele kwestie speelde minister Luns, die tot het bittere einde bleef volhouden dat in geval van een gewapend conflict ons land de steun van de Verenigde Staten zou krijgen. Hij zei in het bezit te zijn van een

geschreven toezegging van zijn Amerikaanse collega Foster Dulles.

Maar toen president Eisenhower in 1961 werd opgevolgd door de Kennedy, werd het steeds duidelijker dat, als er al zo'n briefje bestond, deze Amerikaanse regering zich daar in ieder geval niet aan gebonden achtte. Kennedy schoof steeds meer op in de richting van Soekarno en zijn broer Robert bracht dat de Nederlandse regering bij zijn bezoek aan Den Haag begin 1962 overduidelijk aan haar verstand. Het waren dan ook deze Kennedy- broers die ons land “dwongen” om onder leiding van een Amerikaanse diplomaat onderhandelingen te beginnen met Indonesië. Onderhandelingen die op 15 augustus tot het beroemde akkoord leidde.

DE SCHOK VAN PETERS DOOD

's-Middags op 15 augustus kwam de kapelaan van de parochie bij huize Mannie. “Ik heb een verdrietige mededeling voor u,” zei hij. De ouders dachten meteen aan de ouders van mevrouw Mannie, die waren allebei hartpatiënt. Nee dat bedoelde de kapelaan niet, toen

vertelde hij dat het hun zoon was. Pas drie dagen na het bezoek van de kapelaan stond er voor het eerst een militair op de stoep. Tot die tijd hadden ze het moeten doen met een brief van de minister van defensie met zijn persoonlijke deelneming. De verbittering over het gebrek aan medeleven van Peters superieuren kan men zich voorstellen.

Drie dagen na de militaire begrafenis in Nieuw-Guinea werd in de parochiekerk Broekhoven 1 een plechtige requiemmis voor Peter opgedragen. Kort na de mis kwam er een mevrouw aan de deur, die zich voorstelde als de moeder van Peters vriendin. De ouders wisten helemaal niet dat Peter verkering had, ze waren helemaal perplex. Ze kwam condoleren en zei dat als Peter was teruggekomen, het zeker wat was geworden tussen die twee.

Later, toen de spullen van Peter terugkwamen uit Nieuw-Guinea, hebben ze nog wat brieven gelezen die dat meisje aan Peter had geschreven.

DE NASLEEP VAN HET DRAMA

Aan de herbegravenissen van de gesneuvelde militairen was nogal wat politieke heisa voorafgegaan. Oorspronkelijk was het niet de bedoeling geweest dat de kisten naar Nederland zouden worden overgevlogen. De ministerraad had namelijk al in een vroeg stadium besloten dat, gezien de klimatologische omstandigheden in de tropen, de teraardebestelling op zeer korte termijn moest plaatsvinden.

Later opgraven van de stoffelijke resten zou op ernstige hygiënische bezwaren stuiten. De families moesten het dus doen met de fotoalbums die ze hadden toegestuurd gekregen van de militaire begrafenis.

Er werden daar over Kamervragen gesteld en er was al een comité opgericht dat geld wilde inzamelen voor transport van de kisten naar ons land. Daarop draaide de regering bij. Marinier Peter Mannie werd wederom herbegraven en ligt op het Ereveld te Loenen.

Jaren later hebben de ouders van Peter alle brieven van hun zoon op een na weggegooid. Het enige wat de familie nog bezit is een 45-toerenplaatje dat in december 1961 vanuit Nieuw-Guinea als kerstgroet werd toegestuurd. Daarin zegt de gesneuvelde zoon onder andere: “Hallo thuis, dit is weer eens iets anders zo, ik heb nooit gedacht dat ik zo nog eens de groeten zou doen. Dit is de eerste en de laatste Kerst in de tropen en deze zal ik nooit vergeten...”.

Foto Peter Mannie: Regionaal archief Tilburg
Foto bidprentje: Verzameling Joseph Wijdemans
Foto grafsteen Loenen: Oorlogsgravenstichting

JosephAntzn.

De Steenkapper

Familiekrant 74

j.wijdemans@hetnet.nl

december 2018

Deze keer het eerste deel van het levensverhaal van Jos Wijdemans.

Jos Wijdemans (van ome Frans)

Wat er vooraf ging aan mijn militaire loopbaan.

Wij hadden thuis een 4,5 mm. luchtbuks, mijn vader Frans, moeder Martha en ik schoten er veel mee op de bekende kaartjes. Op een gegeven moment schoot de buks niet zo goed meer, maar vader had er eens naar gekeken en de buks ge-olied. Mijn vader kwam maar om de veertien dagen thuis en ik trok mijn stoute schoenen aan en haalde de buks uit elkaar. Het trekmechanisme met polijstpapier weer glad gemaakt. Ook had ik het afsluitleertje verwisseld. Dat leertje had ik gehaald bij een winkel op het Smidspad waar ik ook de kogeltjes en de schietkaartjes ging kopen. Dat leertje kreeg ik zo mee. De man die me het leertje had gegeven vroeg mij of ik wist hoe dat oude leertje eruit moest en het nieuwe erin. Nee, daar had ik nog niet aan gedacht. Hij vertelde me hoe ik dat moest doen en zo heb ik dat ook gedaan. De buks weer in elkaar gezet, maar met de spanveer heb ik heel lang geworsteld, dat ging heel zwaar. Maar goed, het lukte en echt waar, de buks schoot weer als nieuw.

Een jaar of wat later had mijn vader een pistool meegebracht, tijdens het mijnen ruimen had hij dat op een dode Duitse officier gevonden. Dat pistool was erg vuil, vol zand en roestig. Op een paar kranten in de huiskamer heeft hij het pistool schoongemaakt, ik mocht ook helpen met poetsen en schoonmaken. Hij heeft dat pistool in een Brintadoos op de bovenste plank van de hoekkast in de huiskamer gezet. Ik weet dat hij er maar één keer mee heeft geschoten, in de Rauwbraken (nu Tilburg Noord). Het was daar best gevaarlijk met die leemputten waar klei gewonnen werd om bakstenen van te maken.

Op een dag kwam de politie op school en vertelde dat het gevaarlijk was om granaten, kogels en wapens te hebben. Ik schijn toen gezegd te hebben dat wij er thuis ook een hadden, maar dat die veilig in een gesloten kast lag. Later bleek dat ze bij ons thuis zijn komen zoeken en het wapen hebben meegenomen. Ik geloof niet dat mijn ouders wisten dat de politie dat van mij wist want ik heb er nooit iets van gehoord.

Op een dag kreeg ik het bericht dat ik mij moest melden in een kazerne in Bergen op Zoom. Ik had een vrij-vervoerbiljet voor de trein naar Bergen op Zoom. Op het station kwam ik erachter dat ik dat vrij-vervoerbiljet vergeten was. Ik deed het in mijn broek van schrik, dus als een idioot naar huis om dat biljet op te halen, maar thuis gekomen bleek dat mijn moeder met het biljet op de fiets naar het station was. Uiteindelijk ben ik op de trein gestapt met een bonkend hart.

Mijn periode als dienstplichtige.

In Bergen op Zoom aangekomen werden we opgevangen door militairen die ons naar de kazerne lieten marcheren. Ik kwam daar ineens in een gekkenhuis terecht, althans zo leek het op dat moment.

We moesten eerst naar het kledingmagazijn, daar kregen we een grote zak toegeworpen. Daar moest alles in: schoenen (1 paar oude en 1 paar nieuwe), gedragen kleding maar ook een nieuw uniform, dekens, een grote rugzak, een kleine en nog veel meer. Oh ja, we hadden ook

nog twee andere zakken meegekregen, een blauw geruite en een donkerblauwe. Met de donkerblauwe

moesten we naar een stro-opslag, met dat stro moest je die blauwe zak vullen. Terug naar de kamer en de geruite zak om de gevulde zak heen doen. Daar moest je dan model in krijgen want je moest er ook op slapen. Er stond een modelkast op de kamer en naar dit voorbeeld moest je ook je eigen spullen in je kast zien te krijgen. 's Nachts ben ik er meerdere keren uit geweest om mijn stromatras wat slaapbaar te maken, overigens ik niet alleen.

De rest van de week kregen we instructies over krijgstuicht, handboek van de soldaat, wapenleer en nog veel meer. Op een van de eerste dagen kregen wij wapenexercities en ik ging van mijn houtje. Bij de dokter bleek dat ik te weinig bloedsuiker had. Op recept mocht ik 6 sneden brood halen i.p.v. vier, maar ik kreeg géén extra beleg. Alleen bij de uitdeelpost gaven ze me een lik jam of stroop extra. Hoelang die extra verstrekking geduurd heeft, weet ik niet meer.

In de batterij waar ik in opleiding was, kreeg ik te maken met wachtmeester Marijnissen. Hij had samengewerkt met mijn vader. Ik dacht dat ik daar voordeel bij kon hebben, maar nee hoor, mooi niet! Zo ging dat zes weken door en toen mocht ik naar huis. De kraag van mijn jas moest dicht, dan kon iedereen zien dat je nog een rekrut was. Nog 6 weken later werd ik geoefend soldaat en mocht ik eindelijk met open kraag naar huis.

Eens per week was het poetsavond. Alles spik-en-span schoonmaken en op zo'n avond ging ik naar de kapper. Nou, dat heb ik geweten. Ik werd als wraak met matras en al in de vijver gesmeten. Een goede les, maar je kamergenoten werden nooit kwaad. Eigenlijk had ik dat moeten rapporteren maar dat durfde ik niet, bang voor andere represailles. Diezelfde nacht moest ik een nieuwe slaapzak vullen, die lag niet zo lekker als de eerste.

Na 3 maanden moest ik me melden in Oirschot, ik zou daar een opleiding high-speed chauffeur krijgen. De opleiding ging goed en zou ik examen moeten afleggen. Wat maandenlang goed ging, ging toen fout. Een examinerator die dreigde als er maar een druppeltje water of een korreltje zand op zijn uniform zou komen dan: enz. enz.

Maar het examen ging eigenlijk wel goed, alleen ik moest nog door een groot diep water rijden, en wat gebeurt er? Bij het omhoog uit het water komen moest ik terugschakelen en liet de motor afslaan en het hekwater kwam van achter over ons heen. We werden in een klap zeiknat. Ik werd van de opleiding geschopt. Het was voor het leger geen ramp want het was een nevenfunctie. Terug in Bergen op Zoom moest ik bij de batterijcommandant komen en ik dacht: "Ik krijg straf of zoiets". Maar nee, hij vertelde dat ik naar Utrecht moest voor een test.

Ik kreeg daar een uitvoerige test, over alles, maar vooral over mijn technische vaardigheden. Het duurde drie dagen en toen moest ik terug. Ik werd voorlopig bij de rijopleiding geplaatst: onderhoud plegen en soms mocht ik mee tijdens een les. En zo kon het gebeuren dat er een lange afstand gereden moest worden. "Waar naartoe", vroeg de rijinstructeur en ik zei voor de gein: "Naar de camping, dan kunnen we bij mijn vader een bakje koffie gaan drinken". Toen zei de rijinstructeur: "dat doen we". Ik wist niet waar de camping was, alleen de naam kende ik. En verdorie, we vonden de camping en mijn ouders waren nog eens thuis ook. Natuurlijk kregen we koffie, maar mijn vader was niet blij, dat had ik wel gemerkt. Ik hoopte dat de rijinstructeur daar niets van mee kreeg.

Een week later moest ik weer bij de batterijcommandant komen, hij vertelde mij dat ik was geslaagd voor de test. Ik zou worden opgeleid als wapenmonteur, 3e echelon, normaal een onderofficiersfunctie. De opleiding in Utrecht duurde 6 maanden. In die tijd zag ik oom Jan Wijdemans als sergeant-majoor geregeld, maar hij had niets met mijn opleiding te doen.

Ik zou eigenlijk opgeleid moeten worden voor echelon 2 maar daar hadden ze niet genoeg deelnemers voor. Het was een zware opleiding en ik dacht steeds: "Het lukt niet en ik kan niet meekomen". Maar het is toch gelukt en ik heb er zelfs een burgercertificaat aan overgehouden. Ik zou met dat papiertje overal in de wapenindustrie of als wapenmaker kunnen gaan werken.

Na mijn opleiding werd ik geplaatst bij de 44e afdeling veldartillerie (AVA) bij het Alphabatterij. Ik had daar een leuke tijd, ging veel op oefening naar Duitsland. Ik was de enige monteur bij de AVA dus ging ik ook met Bravo- en Charliebatterijen mee.

Een keer heb ik gevochten met een wachtmeester. Die had mij op rapport geslingerd omdat ik was gaan vooreten tegen zijn uitdrukkelijke order in. Ik kreeg daarvoor 14 dagen verzwaard arrest. Ik was zo woedend op wachtmeester Kooiman dat ik hem aanvloog en op hem in sloeg. Dat zou Nieuwersluis moeten worden (strafafdeling). Maar mijn eigenlijke batterijcommandant kwam terug van ziek thuis te zijn geweest en bemoeide zich ermee. Ik werd voor straf overgeplaatst naar de Betabatterij aan de overkant van het plein.

Ik was inmiddels korporaal geworden, maar niet van lange duur. Ik had een nieuwe commandant gekregen (van Ham), die ging zich met mijn werk bemoeien. Dat liep zo hoog op dat hij zei dat hij mijn carrière bij de luchtmacht zou verhinderen. Toen heb ik gezegd, dat als ik wegging uit het leger, dat ik dan mijn beide handen nog zou hebben en als hij zijn sterren kwijt zou zijn, hij in de burgermaatschappij zonder zijn sterren niets meer te betekenen had. Twee dagen later werd ik door de AVA-commandant gedegradeerd tot soldaat. Vanaf die tijd heb ik geen klap meer uitgevoerd bij de artillerie.

Volgende keer deel 2.

JosFrzn.

Iedereen een zalige Kertsmis gewenst en een mooi en gezond 2019

JosephAntzn.